Մանզումէի Էֆքեարը սէնէլիք 300 ղուրուշ վէ-րիլիր, սէնէյի գամի-լի իսթանպօլ իչին 280 ղր. վէ ալթը այլըղը 135 ղր. վէ թաշրալար իչին փօսթա բարասը իլէ բէ-րապէր, սէնէյի գամի-լի սալ ալթը 280 վէ ալթը այլըղը 135 ղր. տըր։
Վէ իլանլէր ձէլսինէ 30 բարատան աշաղը ․․․

Մանզումէի Էֆքեար

ՄԻԻՆԱՏԻԻ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՊՕԼԻԹԻՔԻԷՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

Իլանաթըն սէթըրի ․․․ ․․․ ․․․ վէ ․․․ ․․․ իլանլար ․․․

ՍԷՖԻՔՉԻՆՃԻ ՍԷՆԷ | ١٢٩٠ ՇԷՎՎԱԼ ٢٠ | 1873 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 28 ՉԱՐՇԷՄԲԻՀ | ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 10 | ՆՈՒՄԷՐՕ 2385

ԻԼԱՆԱԹ

LA GIRONDE

ԼԱ ժԻՐՕՆՏ

Մէնքուր լա ժիրօնտ նամ ․․․ ․․․

Les annonces et abonnements pour la France sont reçus exclusivement chez MM. Orain et Micoud à Paris, Rue Drouot, N°.9

INJECTION BROU

Սըհհէթէ մուֆիտ վէ հէր հալտէ խասու-թալըղը ալէֆ իտէր վէ խասթալըղըն կօնիւ-նիւ ալըր ․ Պու մուալիճէնին խիթիմալի իչին սայիր պիր չէյ իլավէ իթմէյէ հաճէթ եօգ։

Մէզքիւր իլաճ տուրնեանըն պաշլըճա էճզա-խանէլէրինտէ (պու իլաճ 25 սէնէ մուվաֆ-ֆագըյէթլէ թէճրիւպէ օլունմուշ տուր) Փարիստէ, մէզքիւր իլաճը իճատ իտէն Մ. Պըրուն, Մաճէնթա պուլվարընտա 158-նումէրօլու մաղազատա պուլունուր։

Գալըբնտան սագընմալը։

Papier Rigollot

ՐԻԿՕԼՕ ՔԵԱՂԸՏԸ

վէ խարտալ

Վէճադ ․․․ ․․․ ․․․ իչին ․․․ իչինտէ ․․․

Մէզքիւր հարտալ, Բարիս խասթախանէլէրի վէ պիր մահէլլտէն տիկէր պիր մահէլէ նագլ օլունապիլիր մուհարէպէ խասթախանէլէրի, վէ իմփէրաթօրուն պահրիէ նէզարէթի Թարաֆընտան գապուլ օլունմուշ տուր։

Մէզքիւր մուալիճէնին պաշլըճա հասիյէթի վար տըր քի ազ վագըթտա խասթալըղը տէֆ իտէր։

Մէզքիւր հարտալըն գալըպը տախի պուլունտուղունտան, գուլթունուն իւզէրինտէ Րիկօլօ լուղըթի եազըլմըշ օլմասընա տիգգաթ օլունմալը տըր։

Բարիս, 26, սօգագ Վիէյլ-տիւ-Թամբլ. իսթանպօլտա պաշլըճա մէրքէզի, Սուլթան Համամ ճատտէսինտէ Մ. Ցէլլա Սուտանըն 11 նումէրօլու մաղազասը օլուպ, սայիր էճզախանէլէրտէ տախի սաթըլըր։

ՃԷՍԹԷ ՃԷՍԹԷ ԱԳՃԷ ԷՏԱ ԻՏԷՐԷՔ ԹԷՏԱՐԻՔԸ ՍԷՐՄԱՅԷ

ՌՈՒՄԷԼԻ ԹԻՄՈՒՐ ՅՕԼԼԱՐԸ իգրամիյէլի իսթիգրազ սէհիմլէրինէ վէ ԷՎՐՕՓԱ ՏԷՎԼԷԹԼԷՐԻՆԻՆ վէ ՇԷՀԻՐԼԷՐԻՆԻՆ րուխսաթը իլէ բիրաքմա չըգարըլմըշ վէ Թանթը քէֆալէթտէ պուլունան մութէպէլիֆ իգրամիյէլի իսթիգրազ սէհիմլէրի ուֆագ թէգասիթը մահիյէ իլէ ֆիրուխթ օլունուր։

Հէր նէվի իգրամիյէլի իսթիգրազլարըն թահվիլաթը վէ բըրօմէսալէրի վէ ֆէվգէլատէ չարթլար իլէ սաթըլմագտա օլտուղու կիպի

Չէքիլիճէք Քուրրէ		Իսթիգրազլար	Գազանաճագ Հիսսէլէր	Ֆրանք
1873 Նոյեմ. 30 տա		Պէժիլագ լա Մազա	753	60,000
» Դեկտեմ. 1 տէ		Ավսթրիանըն 1864	700	250,000
» » 1 տէ		Նաբօլի շէհրին 1868	20	100,000
» » 16 տա		Միլան » 1866	500	50 000
» » 20 տէ		Պարլէթթանըն	178	100,000
1874 Յունվար 2 տէ		Պուքրէշ շէհրին	3300	75 000
» » 2 տէ		Միլան » 1861	750	80 000
» » 2 տէ		Մատրիտ »	40	100,000
» » 10տա		Պարի »	160	50,000

Վէ իլք թագսիթտէ 2 3 5 10 15 վէ նիհայէթ 20 ֆրանք թէէտիյէ օլունմագտա համիլի սէնէտ պէօյլէ իգրամիյէլէրէ տախիլ օլուր։

Էհալի, այ պէ այ թագսիթ վիրէրէք, համիլինէ իսիմէ պիլա էնվայի ճինս սէհիմլէրէ նաղըլապիլիր, պալէատէ իշպու օլունան ճէսիմ բիանգօլարա վէ պիրլէշթիրիլմիշ պիր չօգ իսթիգրազլարըն բիանգօլարընա տախիլ օլուր։

ԹԷԳԱՍԻԹԸ ՄԱՀԻՅԸ ԽԻԹԱՄԸՆՏԱ ՀԱՄԻԼԻ Ս։ ՆԷՅ ԽՇԹԻՐԱ ԽԹՄԻՇ ՕԼՏՈՒՂՈՒ ՄՈՒՎԱԳԳԱԹ ՍԷՆԷՏԻՆ ԹԱՀՎԻԼԱԹԸ ԱՍԼԻՍԻՆԻ ԱԼԱՃԱԳ

Գալաթատա Թըրամաէյ բաշլըպսնու գարշըսընտա վագը Բաշաճը խանընտա պիրինճի գաթտա Գօնթուար խազընէսի, վէլէմաոլիքի մահրուսէնին քեաֆֆէսի իւզէլէ վէ էհալէթլէրինտէ (վիլայէթ, սանճագ, վէ գազալարընտա) վէ մէմալիքի էճնէպիէտէ օլան շիւպէլէրինտէ իմզալանըլապիլիր։

Գօնթուար խազրէսինինէ մուսթէպէլիֆ իսթիգրազլարըն բըրօսպէքթիւսիւ վէ գուրատա գազանան նումէրօլարըն բէամի ճէտվէլի, մէճճանէն տաղըթըլըպ, իմզալանըլարըն խանէսինէ կէօնտէրիլիր։

Գօմիսիօն իլէ, հիւքիւմէթ սէհիմլէրի վէ տանայէ պանգալար սէնէտլէրի սաթըն ալընըր վէ սաթըլըր—սէհիմ Թըրամպա իտիլիր—քեաֆֆէսի իգրամիյէլէր վէ նիհայէթ բիանգօլար, վէ գուբոնլար վէ բօլ ցտ վէ սայիր սէնէտլէր, վատէսինտէն էվվէլ րու-քօնթօ իլէ ազճէսի էտտէնիր —ազճէ իգրազը։

Իսթանպօլ, Նոյեմ. 1873

Գօնթուարըն միւտիրի
Ա. ՑԷԼԼԱ ՐՕԳԳԱ

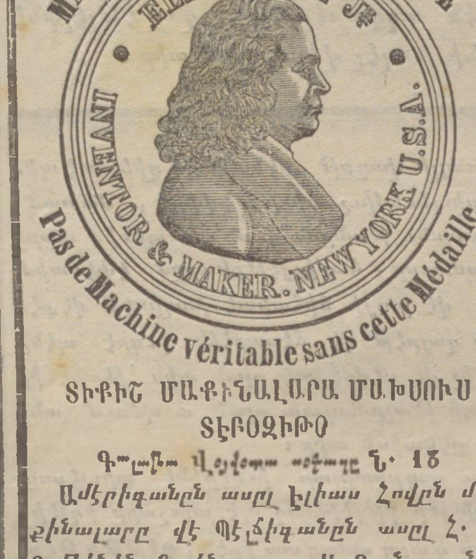

ՏԻՔԻՇ ՄԱՔԻՆԱԼԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍ ՏԷՓՕԶԻԹՕ

Գալաթա Վօյվօտա ․․․ ․․․ Ն. 15

Ամէրիգանըն սալը Էլիաս Հովըն մաքինալարը վէ Պէնժիգանըն սալը Հ. ժ. Բըթինին մաքինալարը վէ Գանատանըն սալը Ռ. Մ. Վանշէր գումփ. մաքինալարը։

Էսկի լասթիգ տիքէր մաքինա վէ գաս նագ մաքինալարը վէ չամաշըր եըգամագ իչին մաքինալար, իւլէք, էպրիշիմ, իփլիկ վէ պալէատէքի մաքինալար իչին ալէթ։ Մէզքիւր մաղազատա Թամիր իչին հէր ճինս ալէթ պուլունուր։ Սը-փարիշ օլունտուղտա, Թաշրաեա մալ կէօնտէրիլիր։ Մուշթէրիլէրէ, խանէլէ-րինտէ տիքիշ տէրսի վիրիլիր պաահըս-ըզ։ Հօմ վէ Սինկէր իփէկլէրի տուգի-նասը 9 ղշ։

ՍԱԹԸԼԸՔ ԱՐՍԱ

Իսպիլիատարտա իճատիէտէ Չամ.

ըըճա ճատտէսինտէ, 20 նումէրօլու պիր գըթա արսա, 1700 արշընտան ի-պարէթ օլտուղու վէ տէրունինտէ պիր գույու վէ էնվաէի ճինս աղաճլար պուլունտուղու-հալտէ 3 թարաֆը ․․․ վար չէվրիլմիշ վէ իքի եիւզիւ օլարագ սաթըլըգ օլուպ, կէօրէք թէքմիլ վէ կէրէք բարչա բարչա սաթըլաճագ օլտուղունտան, թալիպլէրինին, իսթանպօլտա Վալտէ խանընտա Համալեան Սարգիս աղաեա վէ եախօտ Գալաթատա Ճէվահիր խանընտա Պօղոսեան Սէրովբէ աղաեա միւրաճաաթ իլէ մէլէրի։

ԻԼԱՆ

Իգհարը իֆլաս իթմիշ օլան Թօգաթի Պօղոս Նամ քիմէսնէնին ֆի 8 րամազան ٢٩٠ վէ ֆի 17 Թէշրինիէվվէլ ٨٩ Թարիխինտէ իֆլասընա հիւքմ օլունարագ Զաւպու քճեան Ապրահան ա. դա մուվագգաթէն սինտիք Թայինին գըլընմըշ օլտուղունտան մէրգում զիմմէթինտէ ալաճաղը օլանլարըն գանուննամէի Թիճարէթին եիւզ եէթմիշինճի պէնտի ահքեամընճա մուվագգաթ սինտիքլէրին էսամէթէ Թահվիլի վէ եախօտ եէնիտէն իսթիխտամի իճապ իտէն էսամէթ սինտիքլէրին Թայինինի զըմմընտա աօքուան սէնէտի չէվվալէնըն եիկիրմի ալթընըճը Թէլտարիֆ իտէն սալը կիւնիւ սաաթ ալթը րատա․․․

ալէլէրինտէ Թիճարէթխանէտէ քեաւին Ժիւժ գօմիսէրլէրէ մախսուս օլան օ-տայէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

ԹԱՏՐՕՆ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

ԲԵՐԱ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 192—194

Վարչութիւն Պ. Մաղաքեանի

Չորեքշաբթի 28 Նոյեմբեր 1873

Գիշեր ժամ 2 1/2

ԱՐՏԱԳՈՅ ՀԱՐԳԻ ՆՐԵԿՈՅԹ

Ի ՏԱՐԵԴԱՐՁ ՄԱՀՈՒԱՆ

ՄԿՐՏԻՉ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆԻ

ՆԱԽԵՐԳԱՆՔ

«Ի ԲԻՒՐ ՁԱՅՆԻՑ ԲՆՈՒԹԵԱՆ ՇՔԵՂ»

Ամբողջ խումբը պիտի երգէ

ԲԻՒՐ ՏԱՐԵՅՑՕ

ԿԱՄ

ԹԷՆԹՕՐԷԹԹՕՅԻ ԱՂՋԻԿԸ

Երգախառն թատերգութիւն ի հինգ արարս և ի մի պատկեր

ՄԻՋԵՐԳ

ԳԱՄԲԱՆԱԿԱՆ Ի ՑԻՇԱՏԱԿ

ՀԱՅ ԳԵՐԹՈՂԻՆ

ԽՕՍՔ Պ. Թ. ԹԷՐԶԵԱՆԻ

Պիտի արտասանէ Պ. Պ. Ադամեան ա-ռաջին դերասան

ԱԶԴ.— Չորեքշաբթի Նոյեմբեր 28, Հայ գրականութեան, բանաստեղծութեան և Թատերագրութեան տխրագին և սգալի մի տարեդարձ է. եթէ ունինք պատմութեան ընթացքին մէջ ուրախալի անձեր ներկայ տօներ, ունինք նաև ցաւալի, միանգամայն տրտում զրկմանց սևամած տարեդարձները, ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ այն Հայ զգայմանց քնարի դերերուն ներդաշնակը, Հայոց ճաշակն ու սիրտը վառ պահելու համար իւր սիրելեաց յանձնեց ո՛չ թէ իւր հոգենուագ հանճարոյն մասունքը, այլ միայն իւր Ազգին յառաջադիմութեանը համար տարած ջանքէն խոնարհ ցմաս մը, որով կը հաւատամք որ անեն ոք որ 'ի բացում կամ 'ի սակաւ իւր փափաքելի ծանօթութիւնք վայելեցին, իւրեանց առանց դրուած որքազան բաժինը անձնայն հաւատարմութեամբ պիտի կրեն։ Այս առթիւ նորա աշակերտ դերերու ընկերակիցք եղող ցեշտակը տրժանաւոր կերպով փառաւորելու համար, իւր սիրելի աշակերտը, քաղաքութեան բեմը հանդերուն թատեր մէջ ժամադիր ըլլալ կը ծանուցանի իւր սիրելի բարեկամաց և ծանօթաց որ դէթ եթէ օդերուն անյարմարութեան պատճառաւ իւր Գերեզմանը այցելելու պատեհութիւնը և կամ իւր փոքր բազմութեամբ երգելու դիւրութիւնը չունին, յուսամ եմք որ փութան փոխանցնել իւրեանց պատկառելի ներկայութեամբը այս չքեղ հանդէսը։

ԱԶԳԱՑԻՆ

ԹԷՐՃԻՄԷ

Մանզումէնին 2384 ինճիւ նիւսխէսինտէն պագըյէ

Պու թէօրթիւնճիւ թէրսաէ, սահմանտարութիւնտան զիհատէ պաշգա հիսսէ ալաճագ չէյլէր կէօրիւլիւր. Եօյլէ չէյլէր քի հէր միլլէթ իչին հէր վագըթ էհէմմիյէթլիտէն տիր:

Պիրինճի օքուգաթ իտիպ վէ իպրէթ ալաճագ չէյ, պու թէրսաէ տախի, ժէնէրալ Վաշինկթընին իւզէրինտէ կէօրիւլէն սէպաթ, մէթանէթ, սապր վէ ֆէտաքեարլըգ օլուպ, վէ իքինճի օքուգաթ իտէճէք չէյ տախի, պիր միլլէթտէ էն զիհատէ արանըլաճագ խուսուս, էհալինին, ումում մէնֆաաթը իչին, հանի միլլէթ ուղրունա պարա վէրմէյէ ալըշմասը տըր. Վէ պու թալիմաթ հուսուլէ կէլմիշօլմասըգ ճա, հանի հէրքէս հալընըզ քէնտի մէսարիֆաթըն չըգարըյօրինի տիւշիւնիւր տէ, միլլէթճէ վէրկիյէ կէլինճէ կիւպի տուրմամագլըգը պաշլատըրգ ճա, օ միլլէթտէ հիչ պիր իշ կէօրիւլէմէզ, չիւնքի հէր իչին ճանը փարա տըր, վէ պարա տա կէօյտէն զէմպիլ իլէ ինմէզ. Վէ ումում խալգըն մէսարիֆինի շու եա պու ատամ վիրմէզ վէ վիրէմէզ, հէրքէս քէնտի գուտրէթինէ կէօրէ, կիւլէ կիւլէ վիրմէլի, Ֆագաթ, պօշյէրա վիրմէյիպ, էլպէթթէ հիսապ վէ սէմէրէ պէքլէմէլի տիր:

Վէ պու թէրսաէ իւչիւնճիւ օքուգաթ իտէճէք չէյ, պիր միլլէթտէ իթիպար, եախօտ իթիպար իտիլէճէք պիր ատամ վէ եախօտ պիր հէյէթ պուլունմալը տըր. Եօգսա, իթիպարը օլմայան միլլէթ, տահի պիր ատամըն տախի աշաղը հալտէ սաճըլըր վէ տաղըլմալը տըր, վէ տուչարը իզմիհլալ օլուր վէ օլմալը տըր, չիւնքի, իթիպար իտէճէք վէ էմնիյէթ օլունաճագ պիր ատամը վէ պիր հէյէթի օլմաեան միլլէթէ մալ վէ փարա ինանմազ, Թութ քի էն պէրչէմինտէն տարպը մէսէլինի ֆիլիլէն իճրա իլլէմէք տիր: Նասըլ քի Թէրճէմէմիզտէ կէօրիւլիւր տիւր, Ֆրանսա գըրալը, օն ալթը միլեօն ֆըրանգ իլէ ալթը պին նէֆէր ասքէրի, տէյիլ օն իւչ վէ եախօտ օն պիր ճէպալէթէ, իլլա հալընըզ Վաշինկթընըն չոխսընա, թէմիզ, քէօմիւլ, վէ նամուս ու իթիպարընը Թանըր ատամ օլմասընա ինանմըշ տըր. Վէ Ֆիլատէլ- Ամէրիգա օրտուսուտա, տէյիլ պինլէրճէ քէսանըն, իլլա Վաշինկթընին իլէ պիր գաչ նէֆէր վաթանբէրվէր տօսթլարընըն հիմմէթ վէ ղայրէթ, վէ ֆէտաքեարլըղըյլա թէմամ իտէպիլմիշ տիր:

Էկէր Թարիխլէրտէն հիսսէ ալմագ ֆարզ իսէ, վէ էկէր Թարիխթէ հէր գանուն հէր խալգ իչին իսէ, պիզ չիմտիյէ գատար սէօյլէտիկլիմիզի, մա Թէէսսիւֆ Թէքրիրէ իտէրէք տէրիզ քի, միլլէթիմիզին չու չիմտիքի կիտիշի, սալթ խարապիյէթէ տօղրու տուր, չիւնքի գաթէն միլլէթճէ պէշ գուրուշլուգ իթիպարըմըզ գալմամըշ օլտուղու չէօյլէ տուրսուն, էհալիմիզ տախի կիւնտէն կիւնէ միլլէթճէ վէ խասս ումումիճէ տույղուլար իչին փարա վէրմէքլիկի օ գատար ունութմագտա, վէ հալընըզ խօտպինլիկէ պաշլամագտա վէ ալըշմագտա տըր քի, հավաչ հավաչ հապտանլըգ հալինէ տիւշտը օլաճագ տըր տէյէք ճայիզ տիր, վէ պու սէօյլէտիկլիմիզ էլէմպախշ սահիհլիկի, էլզէմիյէթտէն պուլունան վէ պօրճումուզտան օլան նիւզլէրճէ ֆագըրխանէլէրիմիզ, պիչարէխանէլէրիմիզ վէ խայրաթխանէլէրիմիզ պուլունմասըտըր. Վէ մէզտարի քիֆայէթ քէսանըն օ ճիհէթլէ իմատա ու համիյէթէ հազըր պուլունմատըղը չէօյլէ տուրսուն, հէր սէնէ, վէ հաթթա, միլլէթիմիզին էն պարլագ, վէ էն լուսաւորեալ, վէ կիւեա էն զիհատէ ալիմլէրի վէ ազգասէրլէրի պուլունան իսթանպօլտա պիլէ, պիզզաթ քէնտի էվլատլարընըն վէ տօսթ վէ Թէալլուգաթընըն օգումագտա օլտուղու մէքթէպլէրինէ պիլէ պագմագտա տէյիլ տիր, հէր գօնղի մէքթէպին փարաճա հալի սուալ օլունսա, ճէվապընտա աղըրըգ վէֆիլլէք կէօրիւլմէքտէ տիր, վէ փարաճա աղըրըգ պուլունան մէքթէպտէն իսէ հալիլէ աղրու օլունան սէմէրէ հուսուլէ կէլէմէզ, չիւնքի հէր աղաճ աղըրը նաֆագաթա կէօրէ մէյվէ վէրիր:

Միլլէթիմիզտէ, էկէր հէրքէս քէնտի գուտրէթինէ կէօրէ փարա վիրմէյէ ալըշմըշ օլսա, հանի էկէր միլլէթիմիզտէ ումում մէնֆաաթը տույղուսու պուլունսա, մէկէրչի մէքթէպլէրիմիզ պու հալտէ գալաճագլը՞ր մի. Վէ նասըլ քի սէօյլէտիք, էհալիմիզին վէ էն զիհատէ իլէրուլէմիչ սայըլան էհալիմիզին, քէնտի էվլատը մէքթէպինի պիլէ տուչիւնմէտիկի մէյտանտա վէ հէր կիւն հէր սաաթ կէօզլէրիմիզ էօնիւնտէ օլտուղճա, վէ հէր հաֆթա ղազէթալարտա օգունմագտա պուլունտուղճա, արթըգ եօյլէ պիր էհալիտէն, պաշգա ֆագըրլէթլէր, ազգասէրլիք, վաթանբէրվէրլիք, վէ ինսանիյէթի լազըմէ պէքլէնիլէպիլի՞րմի, պէօյլէ պիր միլլէթէ, մաատի վէ մանէվի տուրէթտէ էմնիյէթ վէ իթիպար օլունապիլի՞ր մի, պէօյլէ պիր խալգըն արթըգ պաթըրգըլանէսինէ վէ նիզամսըզլըգսընէ, վէ սէօզինէ վէ Թազբիրինէ հիչ էմնիյէթ վիրիլէպիլի՞ր մի:

Միլլէթճէ տույղու օլմամագ, վէ միլլէթճէ խուսուսլարտա փարա վէ վագըթ, վէ ադըլ սարֆ իտէն պուլունմամագ, միլլէթ եօգ տիմէք տիր, վէ ֆիլ վագըա եօյլէ տիր. չիւնքի, Մարգոս վէ Կիրագոս այըը այըը միլլէթ օլամազ, վէ Մարգոսուն Կիրագոսուն իթիպարը միլլէթէ այիտ սայըլամազըպ, իլլա, ումումա այիտ հէրքէսէ պիր տույղու վէ պիր Թէշքիլաթ էսէրի պուլունմալը տըր:

Թէաճճիւպ իտիլէճէք հէրի չուրասը տըր քի, պազըլար քէնտի խօտպինլիքլէրինի սէրպէսթճէ իզհար իտէրէք, հանի միլլէթճէ տույղուլարը պուլունմադըղընը տըչգատան սէօյլէյէրէք, պիրէր Թարաֆա չէքիլմէքտէ տիրլէր, վագըտա պու մէտհ օլունաճագ վէ եախօտ պէյէնիլէճէք պիր հալ տէյիլտիր, լաքին պունտան ֆէնա վէ չօգ ֆէնասը վար տըր, չէօյլէ քի պիր չօգ ատամլար, հէմ միլլէթ ուղրունա պէշ ղշ. վիրմէք իսթէմէմէքտէ տիրլէր, հէմ քէնտիլէրի ազգասէր կէօսթէրմէյէ չալըշմագտա տըրլար, վէ հէմտէ միլլէթճէ Թէզգէտիւմ պէքլէմէքտէ, վէ հէրքէսին հարթըղընա տա գարշըպ մանէն վիրմէքտէ տիրլէր:

Պունլարընքի սըրֆ միւրայիլիք վէ սըրֆ խայինլիք տիր, չիւնքի, հէմ պու իւլէթ միլլէթիմիզէ հավլարտա ասէթ հիւքմիւնէ կէչմէքտէ վէ պիր խուլ օլմագտա տըր, վէ հէմտէ սահիհէն ազգասէրլէրին ղայրէթլէրինէ տախի խալէլ վիրմէքտէ տիր:

Պու միւրայիլէրին էֆքեարը վէ իթիգատընճա, հէմ քէնտիլէրէ պաշհավա օլարագ ազգասէր վէ ղայրէթիւմ տէնիլէրէք իթիպար վէ րիայէթ օլունմալը տըր, վէ հէմտէ միլլէթ սահիհէն, քէնտիլէր հիչ պիր ծարզ իթմէտիքլէրի հալտէ իլէրու կիթմէլիտիր, վէ պու իսէ պաշգա տիւրլիւ օլամազ- պէլքի, պութբէրէսթլէր մաապուտլարընտա օգունտուղու կիպի, պինիկ թէսմիյէ օլունան պիր գուշ կիպի չպունտան պէօյլէ հէր էյմէնի ճէնազէսի Թօրբաղընտան, քէնտու քէնտուլէ, հէր ֆաղիլէթի վէ հէր խասսէսի պէրքէմալ օլտուղու Թագտիրտէ պաշգա պիր էրմէնի հուսուլէ կէլմէլի, վէ օլ վագըթ խէճալ իթթիքլէրի միլլէթ կէօրիւլէպիլմէլի տիր:

Պու կիւն պու գատար սէօյլէմէքլիկի քեաֆի ատտ իտէրէք, եարընտա պէչինճի տէրս Թէրճէմէսինէ միւպաչէրէթ իտէրիզ:

(Տէվամի)

Օրթագէօյ քարոզիչի Տէր. Նիկողոս Սըրպազան, Տեղապահ Նաազ օլունմուշ տուր.

ՏԱԽԻԼԻԹԷ

Մէգլինէն վէ մավագգաթէն Բարիսաէ պուլունան Տէրխատաէթ Ֆըրանսա սէֆիրի գօնթ տը Վօկէ ճէնապլէրի, էօնիւմիզտէքի պագար կիւնիւ Տէրխատաէթէ պէքլէնմէքտէ տիր:

—Իրան սէֆիրի հազրէթլէրի Թարաֆընտան, վիրիլէճէյինի պիլտիրմիշ օլտուղումուզ պալօ, էօնիւմիզտէքի ճումա աքշամը իթթա գըլընաճագ օլուտուղունտան, տավէթլի օլան զէվաթա, իճապ իտէն տավէթ Թէզքէրէսի չիմտիտէն իրսալ օլունմագտա տըր:

—Տէրխատաէթ Ավստրիա վէ Ինկիլթէրրա սէֆիրլէրի, տուինքի սալը կիւնիւ, Պապը Ալիտէ Սատրազամ Հազրէթլէրի իլէ միւլագաթ իթթիքտէն սօնրա, Խարիճիյէ Նազըրը Փաշա Հազրէթլէրի իլէ տախի կէօրիւշմիւշլէրտիր:

—Լէվանթ Թայմսա օգունտուղունա կէօրէ, եէնի վարագայի սահիհէ նիւմունէլէրի, պու քէրրէ վիւքէլա մէճլիսինէ Թագտիմ օլունմուշ օլուպ, եագընտա Թէատվիւլէ չըգարըլաճագ տըր: Մէզքիւր վարագայի սահիհէնին պիր Թարաֆընտա Թուղրայի հիւմա-

---

ԼՕՆՏՐԱՆԸՆ ՍԷՖԻԼԼԷՐԻ

ՖԱՍԼԸ ԷՎՎԷԼ

ԺԹ.

ՆԻՌԻԿԷՑԹ

(Մանզումէնին 2369 ինճիւ նիւսխէսինտէն պագըյէ)

—Սէօյլէյէճէկիմ չիմտի հապարտարլընըզը:

—Ատամ սիզ տէ, սիզէ ինանա՞ն քիմ տիր:

—Մէկէրչի Ճօրժուն խարապլըղընա կապար վիրէն սիզ տէյի՞լմիսինիզ:

—Մէրգումուն խարապլըղընա, պու լագըրտըլարընըզլա, սիզ սէպէպիյէթ վիրմէքտէսինիզ:

—Օ՛ֆ, Ճօրժ, ասլա ինանմազսընըզ, տէր մէրգումէ րէճա իտէրէք, սիզ րէք իյի պիլիրսինիզ քի, պէնիմ սէպէպի հալաթ ու էօմրիւմսինիզ, եօյլէ տէյի՞լ մի, խիմտի պէն տախի, սիզին խէլասընըզ իչին, գանըմըն սօն տամլասընա գատար ֆէտա իթմէքլիկէ պօրճլուում:

—Քէթթի:

—Տիմէք տիր քի տիւգանը Թանըրմադասընըզ, տէյի սիւալ իտէր գօրգարագ վէ մէրգումէնին եանընա եագլաշարագ Օֆէլի:

Քէթթի տիթրէմէկէ պաշլար, չիւնքի մէրգումէնին տիւշէսսա օլմասընը ատը իլէ պուլտուղունտան, օլ անտէ պիր աղեար նէզտինտէ պուլունմագտա օլտուղունու տէրխաթըր իտէր:

Պու տագըգատէ մէրգումէնին սինէսի վուրմահա, վէ կէօզլէրի եաշ իլէ տօլմաեա պաշլար իսէ տէ, պիւթիւն գուվվէթիյլէ քէնտույի Թութարագ տէրտի տէրունինի պէլլի իթմէմէկէ չալըշտըղընտան, սօլկուն տուտագլարը արասընտան պիր լէթաֆէթ իւզրէ Թէպէսսիւմ իտէր:

Պատէհու մէրգումէ իքի էլլէրինի Ճօրժա ուզատարագ, պիր հարէքէթի խալիսէ, հասէնէ վէ լաթիֆէ իւզրէ քէնտույի պըրագը վիրիր, վէ Օֆէլիյէ ճէվապէն տախի,

—Նա՛սըլ տիմէք տիր քի մէրգումու Թանը՞րմըերմ: տէր սէսի տիթրէմէքտէ վէ գալպի գապարմագտա օլտուղու հալտէ, մատամ, պէն անըն էլինտէ պիւյիւմիւշիւմ տիւր, պիզ իքիմիզ պիրլիքտէ եաշամըշ, վէ իքիմիզ պիրլիքտէ տէրտ ու միհնէթ չէքմիշիզ տիր. Ճօրժ տայիմա պէնիմ իչին խայըրխահ վէ խուլուսքեար օլմուշ տուր, վէ խայլի վագըթ, քէնտիտէն զիհատէ պէնի տիւշիւնմիւշ տիւր: Էվվէթ, մատամ, մէրգումու Թանըրմա՞գ մը, օ պէնիմ գարտաշըմ տըր, համիյէթքեարըմ էֆէնտիմ տիր, վէ րույի ճիհանտէ խալիսէթ վէ քէմալի ղայրէթ վէ ճէսարէթ իւզրէ պէնի սէվմիշ վէ սէվմէքտէ օլան պիր՝ Թանէճիք գալպի Թաշըմագտա օլան տօսթում անճագ քէնտիսի տիր:

Պու լագըրտըլար իւզէրինէ տիւշէսսա սիւքիւթի իթթիխազ իլէ տիւշարը իզթիրապը գալպ օլմագտա իքէն, Քէթթի Թէքրարէն քէլամէ աղազ իլէ,

—Էվվէթ, մատամ, էվվէթ, տէր մէրգումէ այնի րիգգաթը գալպ իւզրէ, տամարլարըմտա գանըմ ճէվլան իթմէքտէ օլուպ, վէ աքըլըմ պաշըմտա օլտուգճա, հէր լահզա տիւշիւնիւպ վէ հիսս իտէճէքլիմ չէյ, անճագ անըն էօմր ու հայաթընտան իպարէթ օլաճագ տըր, չիւնքի պէնիմ կիպի ֆագըրէ պիր գըզըն էլինտէն պաշգա պիր չէյ կէլէմէյէճէքլինտէն, եալընըզ խալիսէթ վէ սատագաթըմը Թագտիմ իտէպիլիրիմ, վէ քէնտիսինէ էօյլէ պիր խալիսէթէ միւհթաճ պուլունմագտա տըր, չիւնքի րէք ալէա պիլիր քի, տէօրթ Թարաֆընը տէհշէթլի Թէհլիքէլէր գուշաթմագտա տըրլար, պիր Թագըմ ֆիրումայէտէն օլան ատամլար, մէրգումուն խարապընը վէ հաթթա հէլաքինի մուճիպ օլմագըղա եէմին իթմիշլէր տիր. Նասըլ քի օնլարտան էն զիհատէ սահիպ ճինաեէթ վէ տէհշէթֆիրմա օլանը տա իշթէ չու ատամ քէնտիսի տիր:

Քէթթի պունու պէօյլէ սէօյլէտիկիւ պէրապէր, պարմագըյլա գօլօնէլի կէօսթէրիր իսէ տէ, մէրգում ասլա ալտըրմաեարագ, իսթիհզա Թարզընտա կիւլիւմսէմէքլէ իքթիֆա իտէր:

Պու ճիւմլէ իլէ տախի, պու հէնկեամտէ Ճօրժուն անինտէ քէնտույէ տօղրու պագմաեա պաշլատըղընը կէօրտիւկիւնտէն, տուչարը հիտտէթ օլուր, վէ պիր հէյպէթ իպրագըյլէ աեաղա գալգարագ, մէրգումէնին Թէհտիտինէ գարշը քէնտույի մուհաֆազա իթմէք իսթէտիկինտէն,

—Էյ՛, մօնսիէօ տիւգա, տէր մէրգում գավի վէ գարարլը պիր սէօյլէյիշ իլէ, էլ վիրտի արթըգ. հէր չէյին պիր տէրէճէսի վար տըր, հազգընտա ղուհուրա կէլմէքտէ օլան հագարէթէ հալէա միւսաատէ իտէճէ՞քմիսինիզ, վէ պէն տէ տահա Թէհամմիւլ իտէյի՞մ մի:

—Աֆվ իտէրսինիզ, աֆվ իտէրսինիզ, տէյէրէք Բօլ չիտտէթ իւզրէ պիր սէօյլէյիշ իլէ մէրգումուն լագըրտըսընը քէսէր, պու պապտէ մօնսիէօ տիւգա ասլա մէսուլ օլամազ, իլլա քեաֆֆէսի մէսուլիյ-

եուն վէ տիկէր Թարաֆքնա։ գէյմէթի պասբլմէզ տէր։

—Լէվքնթ Հէրբլատա օգունատուղունա կէօրէ, Հագայիգ նամ Օսմանլը ղազէթասը, Արապիսթան վագասը իւզերինէ եազըղը պիր պէնատէ, Պապը Ալինին, ասքէրինի, Լահէժատէն կէրի չէքմիշ օլմասընա գարշը եազըղը իչին իւղա օլունմուշ տուր։

———

Իլանը ըէսմի

Ճիւմլէնին մալիւմու օլատուղու իւզրէ, Աեատօֆիայի քէպիր իմարէթինատէքի տայիրէյի մախսուսէ, խայլիճէ սէնէլէրատէն պէրու, մուայէնէխանէ Թախսիի իլէ, մէքթէպի Թբպիեէյի Շահանէտէն հազիգ տօգթօրլար, վէ աշճըլար մէմուր իտիլերէք, միւրաճաաթ իտէնլէր, պիլա խթիսնա մուայէնէ վէ միւատվաթ օլունմագատա իսէլերատ, տայիրէյի մէզքիւրէ, մուայէնէ խանէյէ էլ վերիշի օլմամասընատան նաշի, պազը մէրթէպէ բահաթսըզլըգատա կէօրիւլմէքատէ իտի։ Լաքին, պու քերէ, Ղալաթա սարայը, մէքթէպի Թբպպիեէ իթթիխազ պուլրուլմասընա պինատէն, մուայէնէխանէ օլմագ իւզրէ, մահզա վէլիիինիմէթի պիմիննէթիմիզ չէհինշահը մերհամէթքէսթեր էֆէնտիմիզ հազրէթլերինին սատրը ինատեէթի ճէլիլէյի Թէպատբերվերիլերինատէն օլարագ, իչպու մէքթէպ նէզատնէ միւաթագիլ պիր տայիրէյի վատիա ինչա օլունմուշ վէ մէքթէպի Թբպպիեէյի չահանէնին հազիգէյի ատթբպասընատան մուայէնէխանէեէ պիր Թագըմ տահա իլավէ վէ մէմուր գելընտըղը կիպի, չատէտ գօնսօլթօ իճապ իլէտիկինատէ, մէքթէպի Թբպպիեէնին սայիր խէվճէ վէ տօքթօրլարընատան տախի հէման մուայէնէխանէեէ ճէլպ իտիլմէք կիպի ֆէվալիտա մէյատանա օլտուղու վէ քէմաֆի իւլատպզ, ճէրրահ վէ էպէլէր տախի պուլունատուրուլճաղը վէ չէհրը հալը բումինին 26 ընճը կիւնիւնատէն իթիպարէն, ճիւմա վէ բազար կիւնլերինին ղայրի հէր կիւն սաաթ 6 տան 10 տատէք մէզքիւր մուայէնէխանէ ատչզ պուլունաճաղը վէ խոսթա վէ տիլ օլանլարտան միւրաճաաթ իտէճէք զիւքուր ու էնատա վէ աշանաճագլարա մէճճանէն մուայէնէյի Թբպպիեէ վէ Թալգիի ճէտրի ամէլիեաթը իճրա իտիլէճէյի կիպի, ֆագիր վէ միւհթաճ օլանլարա լազըմ կէլէն իլաճլար տախի, մէքթէպ էճզախանէսինատէն բարասըզ վիրիլէճէկինատէն, իլանընա միւսարատաթ իտիլմիշ տիր։

———

ՏԷՐԻՈՆԱՏԷԹ ԹՐԱՄՎԱՅ ՇԻՐԳԷԹԻ

ԻԼԱՆ

Պինէք արապալարընա գօնթրոլ օլմագ իւզրէ, պիրինճի ատֆա օլարագ պու կիւն, չիրքէթին մահէլլի մէրքէզինատէ իգրամիեէ բիանգօսու քէշիատէ օլունատու։

1873 Յունիս 4/16 տան, Նոյեմբեր 12/31 է գատար սաթըլան քատֆէյի պիլէթլեր գուրատա տախիլ օլոուլար։

Գազանան Նիւմէրօլար

Տայիրէյէն տայրէեէ իշլեէն արապալարըն պիլէթ նիւմէրօլարը սէրիսի

Նօ	Օսմանլը լիրասը
51·547	20
89·945	10
58 086	5

Սաաթ իլէ իշլեէն արապալարըն պիլէթ նիւմէրօլարը սէրիսի

Նօ	Օսմանլը լիրասը
96·566	20
81·641	10
66·461	5

Գազանան նիւմէրօլարը, չիրքէթին Մէհմէտ Ալի փաշա խանընատա 18 նիւմէրօյու իտարէխանէսինէ կէօթիւրիւպ իգրամիեէյի ախզ իլէմէլերի, մէզքիւր գազանան նիւմէրօ սահիպլերինէ ըէճա օլունուր։

Գազանան նիւմէրօլարը, իտարէխանէյէ թագտիմ իլէմէք իչին, պու կիւնատէն պաշլատարագ պիր սէնէ մէօհլէթ կէօսթէրիլմիշ տիր։

1873 Բումի նոյեմբեր վէ դեկտեմբեր ալարընատա սաթըլան պիլէթլեր 1874 Յունվար 2/14 տէ քէշիատէ գելընճագ օլան բիանգօսա տախիլ օլաճագլար տըր։

Գալաթա 6 դեկտեմբեր 1873

———

ԱՐԶՈՒՀԱԼՃԸ

Յովհաննէս էֆէնտի Քէատեատան պու քէրրէ Պահճէ գարուսունատա եէնի եարշլան Բասիմ փաշա խանընդն իքինճի գաթընատա 10 նօմէրօ օտատա նագլ իլէմիշ օլտուղունատան, միւշթերիլերինին մալիւմի օլմասը, վէ նըզամնատա արզուհալ, լայիհա վէ էվրագը սայիրէ եազտըրմագ իսթէյէնլերին մէզքիւր օտատա միւրաճաաթլարընատա խօշնուա իտիլէճի, վէ պունատան պաշգա օտալը մէզքիւրատէ հէր քէսէ սուհուլէթլի վէ մէնֆաաթլը շարթլար իլէ իֆայի վէքատլէթ էատէր սայիմա էհլիյէթլի սատվի վէքիլլերի տախի պուլունատուղու ատհապը մէսաալիհէ իլան օլունուր։ 5

———

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

ԱՄԷՐԻԳԱ

Ուաշինկթըն, 8 դեկտ.

Գօնկրէ մէճլիսի, հիւքիւմէթին Թարաֆընը ԹուԹարագ, Գուպա ճէզիրէսինատէ պուլունան ասըլարը ճէնքճի Թանընմագ իչին վագը օլան Թէքլիֆի ըէատա իթաթ։

Հավանընը հիւքիւմէթի մահէլլիեէսի, Վիրժինիիս նամ գուրատան վաքօրունու Թէսիիմ իտէր ատէյի զանն օլունուր։

Մատրիատէն եազըլարընա կէօրդ, օրանընը Միւճթեմէյ–Ամերիգա էլչիսի ժէնէրալ Սիքլէս խաթիֆա իթմիշ տիր։

———

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

(Ամէն ժան Բանկը

Լոնտրա 9 դեկտեմբ։

Էսհամը Ումումի գաբանտը	46 1/16
65 խաթիգրազը	66
69 »	55 15/16
72 »	80
Ինկիլիզ գօնսօլիտի	92 3/16

Բարիս 9 դեկտ.

Էսհամը Ումումիյէ աչըլտը	47 60
» » գաբանտը	47 50
1865	341 25
1869	295 00
1873	284 00
Բումէլի չըմէնտըֆէր էսկի	116 50
» » եէնի	109 00
Լոնտրա իւզէրինէ գամպիո	25 35

ՍԾԱՆՆ ՊՕՐՏԷԱՆՕ

Էսհամը Ումումի աչըլտը	47 1 16
1865 խաթիքրազ	66 1/4
1869 »	57
71 »	62
1872 »	80

Վիէննա 9 դեկտ.

Բումէլի չըմէնտըֆէր էսկի	52 20
« » եէնի	27
Քրէտի ավսթրօ թիւրք	29 40

———

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էսհ. Ում. 27 Նոյեմբ. ախշամգար.	54–05
» 28 » սապահ աչըլտը	54 00
Էն եիւքսէք	54-00
Էն աշաղը	53-26
» » սաաթ 6 1/2	53-33
Խաթիգրազ 1865	343
» 1865	346
» 1869	288 1/2
» 1872	82
Քրէտի ժէնէրալ	10 24
Սօսիէթէ ժէնէրալ ագսիօնլարը	8-14
Սօսիէթէ Օթօման	4-30
Սատպոլ պանգասը ագսիօնլարը	5-08
Զանգ աը Գոմէրսիալ	330
» Գալաթաճի	
» Վէրիսի	250
» Սօսիէթէ Օսթրօ Թիւրք	275
Շըմէնտըֆէր սէհիմլէրի էսկի	119 1/2
» » եէնի	61 1/4
Թրամվայ հիսսէլերի.	995
Քրէտի Հէլլէնիկ	
Լօրիում մատէնի ագսիօնլարը	
Գուբօն սքօնթօսու	100 բարա
Ագճէ Ֆայիզի	12 15
Բէրօր	
Հէվալէսիզ	6

———

ԳԱՄԳԻՕ ՖԻԵԱԹԸ

Ինկիլիզ լիրասը 111 1/2 իչ այ վատէ իլէ Ֆրանք 25 50 » » » »

———

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ 28 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

Ինկիլիզ լիրասը	111
Ֆրանսըզ ալթունու	87–25
Բօլ	90–
Գըրսմից ալթունու	51-24
Գէեազ մէհիաիյէ ֆարգը	102 05
Մէթալէք ֆարգը	104–35
Զագըր	121-30
Գէչիկ	104-15
Քառալօն գայմէսի 6 78 գարիք	

———

Մեղու Հայատանինին սօն նիւսխէլերինատէ տթիտէքի պէնա իլէ հավատիսլէր օգունմուշ տուր։

Պետերբուրգում մի ուսանողի (Դովգիալոյի) սովամահ լինելու առթիւ, որ մենք հաղորդում ենք ներքին լուրերում... լրագրում կարդում ենք հետևեալ նամակը, որ գրած է մի ուսանող։

Յարգոյ Պատոն

Կարդալով ձեր լրագրում Անտոն Դովգեալլօ ուսանողի մահուան մասին որոյ հետ միասին երեք տարի սորանից առաջ կրում էի այն չարչարանքները, որ հասցրին նորան ողորմահին ես տեղս դողացի։ Մենք ոչ թէ կենում էինք, այլ քաղցում էինք Պետերպուրգի մի թաղում Դովգեալլօն ես և էլի մի ուսանող։ Մեր ճաշը բաղ-

---

յէթ, եալընը պէնիմ իւղէրիմէ պուլունմագատա տը։

—Իմտի էօյլէ օլտուգտա, պէնի պուրատա ալը գօյմագլըղա, նէ՞ հագգընը վար տը։

—Ֆէնա ատտիարը թուԹուպ ալը գօյմագլըղա, հէր էհլի ըրդ վէ քեամիլ ատամլարը, տայիմա հագգ ու սէլահէյէթլերի վար տը։

—Ա՛հ, սագը՛նընը քէնտինիզի։

—Նէ՞ օ, նէ՞ օլուեօրսունուզ։

—Սաղընընը քէնտինիզի տէյիեօրում սիզէ, եօգսա պու իթտիկինիզ հազարէթ իչին, սօնունտա բէշիման օլուրսունուզ հա՛։

—Հա՛յտէ, հա՛յտէ, էօյէ չօգլուգ չալըմ լաղըմ տէյիլ տիր, էօյէ ահքեամլարտան գօրգան եօգ տուր պուրատա, տէր Բօլ, սիզ զաթէն պէնիմ Ֆրանսըզ օլմամա տտիի գարշը սէօյլէտինիզ, Ֆագաթ, օնտա պիր պէյիս եօգ տուր, չիւնքի պատիի իթթիխարըմ տը։ Վէ կէրչի ինկիլիզճէյի լաեբգըյլա սէօյլէյէպիլմէքտէ տէյիլմ, լաքին հէչ տէյիլ իսէ Նէյէթիմի անլաթտըրասլիլճէք գատարընը պիլմէքտէյիմ, վէ տիմէք տիր քի, սիզէ տէ Նէյէթիմին նէ օլտուղունու անլաթտըրասլիլիրիմ։ իմտի, սիզէ չու գատարընը սէօյլէրիմ քի, եա կիթմէքտէ օլտուղունուզ թարիգի տօղրուլթամատա մէճպուր իտիճի պիրինին բէնչէսինէ տիւշէրսինիզ։

—Պու լագրտըլարտան մագսէտինի՞զ նէ տիր տէյի սիաալ իտէր Գօլօնէլ։

—Հէչ, մագսէ՝ իմ նէ օլաճագ, պաշգա պիր չէյ օլմաեըզ, իլլա սիզի իլբ բասթ կէլտիկիմ։ զապթէյէյ թէսլիմ իթմէք տիր։

—Էյկէր հէր քէսի քէնտի քէյֆինէ պըրագըրլար իսէ, սիզտէ իսթէտիկինիզի եարապիլիրսինիզ։

—Եա՛, էօյէ՞ մի։

—Եվէթ, էօյէ տիր, նէ՞ զանն իթտինիզ, հայտէ մէյտանա չըգընըզտա պիր քէրրէ պուեուունուզու կէօրէլիմ։

—Թամա՛մ, իշթէ պիզիմտէ իսթէտիկիմիզ պու իտի։

—Իմտի, էկէր պիր ատըմ իլէրու կէլիր իսէնիզ, վէ էկէր իւզէրիմէ տօղրու ապաճըզ էլ գալտըրաճագ օլուր իսէնիզ, Թիւտա՝ ալիմ պիրմիշ օլունուզ քի, սինէք կիպի էզէրիմ սիզի։

Գօլօնէլ պունու սէօյլէտիկիյլէ պէրապէր, հատտէն գիեատէ պիր չաբուգլուգ իւզրէ ճէպինտէն պիր բիվօլվեր Թապանճասը չըգարընը, վէ գուրշուն տօլու օլտուղու հալտէ, Բօլուն կէօքսիւնէ տօղրու ԹուԹար։

Բօլ կէրի չէքիւիր։

—Եա՛, աֆվ իտէրսինիզ էօյէ իսէ, տէր մէրգում չէքիշտիրէրէք, վէ քէնտիսի տախի անինտէ բալթօսու՝ճէպինտէն պիր Թապանճա չըգարընը, վէ վուրմագ գաստի իլէ գօլօնէլէ տօղրու հաղընրար։

Գօլօնէլ նատիմ օլարագ տօտագլարընը ըսընրը։

—Ա՛հ, խայի՛ն, սէն գարշընտաքինի քիմի՞ զանն իթտին, տէր Բօլ, վագտա, էհլի ըրդ ատամլար պաղը քէրրէ ճէսարէթսիզ օլուրլար իսէ տէ, օտա հէմ հէր վազէթ օլմագ, վէ հէմտէ հէր ատամ իչին օլմագ, հատտին վար իսէ բարմաղընը զըմըլատթ քի կէօրէյիմ։

Գօլօնէլ քէնտի հալինին բէք մուխթարալը սուրէթտէ օլմասընը կիթտիքճէ ֆիհմ իթմէկէ պաշլար, չիւնքի իչ քիշիյէ դարշը քէնտինին եալընընը օլտուղունու կէօրիւր, վէ եալընընը Բօլու վուրուպ էօլտիրմէքլի տախի եագասընը գուրթարամասեաճաղընը տիւշիւնիւր։

Պու միւլահազատա մէպնի։ քէնտույի զապթ իթմէքլիկի էմրի պասիրէթտէն ատտ իտէր, վէ տապանճասընընն թէլթիսինի ինտիրէրէք, ուսուլ իլէ ճէպինէ գօր։

Բօլ տախի էլինտէն սիլահընը պըրագը։

Պու հարէքէթ իւզէրինէ չէնտ սանիյյէ օրթալընա պիր տէրին սուսլուգ հիւքմ իտտէր։ վէ մէզքիւր հալին նէտէ նէթիճէ վիրէճէկինի քիմսէ տիւշիւնէմէզ իսէ տէ, օլ հէնկեամտէ սալօն տիշարըսընտան աեագ սէսլէրի իշիտիլմէկէ պաշլար իսէ տէ, քիմսէ տիզգաթ իթմէզ։

Պիրտէ գաբուեա իչ քէրրէ վուրուլուր իսէ տէ, քիմսէ ճէվապ վիրմէտիկինտէն,

—Գավանին նամընա տավէթ իտէրիմ գաբուեու աչմանընը, տէյի տիշարատան պիր սէս կէլիր։

Սալօնտա պուլունանլար, պու Ֆալանին նամընա լագըրտըսընը իշիթտիքլերի կիպի, միւխթէլիֆ տույղուլարիլէ պիրպիրի եիւզիւնէ պագարլար։

—Ա՛ճայիպ, պու նէ՞ հիգմէթ չէյ տիր տէր Բօլ, վէ քէնտի չախսընճա չիւպհէ իտիպ գօրգաճագ հիչ պիր իշի օլմատըղընը տիւշիւնտիւքտէն պաշգա, օլ հէնկեամտէ պիր զապիթ իւսթէ կէլմէսինին քէնտինճէ տահա գիեատէ խայբրը օլմասընը տախի տիւշիւնտիկինտէն, կիսիպ գաբուեու ատչար, վէ պիր զապիթ իլէ իքի նէֆէր տախի զապթէյէյէրին գարու էօնիւնտէտուրմագտա օլտուգլարը կիպի, արգալարընտա տախի, եինէ թէպտիլ գըեաֆէթ, վէ եիւզէրի գաբալը օլտուղու հալտէ, պիր կիւն էվվէլ ճէլլատ պաշընդն գօնտաղընտա կէօրմիւշ օլտուղու եաապանճընն տուրմագտա պուլունտուղուն կէօրիւր։

(Տէվ.)

կանում էր սօսիակից երեք կոպ. արժողութեամբ և մի գրուանքալ հացից։ Առաւօտ և երեկոյները թէյն, այն էլ յաճախ առանց շաքարի։ Սպիտակ հաց 1 1/2 կ. արժողութեամբ մեզ համար մեծ ճոխութիւն էր։ Ստամոքսը լի էր սակայն սովը միշտ ասանկում էր մեզ։ Աւելացրէք սորան և այն, որ մեզանից ոչ ոք վերարկու և կօշիկներ չունէր, այն ժամանակ ձեզ հասկանալի կը լինի թէ այս դրութեան մէջ մտածել պարապմունքների մասին բոլորովին անկարելի էր։ Դօվգեալքն մեզանից չատ էր առնվում, նա չունէր ծանօթ մարդ, բացի ուսանողներից։ Դարձ միջոցից յետոյ բոլորովին սառեցան մատները և այս հանգամանքը գուցէ ազատեց ինձ Դօվգեալօյի վիճակից։

Իմ ծանօթները ազատեցին ինձ սովից և ցրտից, բացի սորանից սառցայօժանդակութիւն մի կօնցերտից ստացած գումարից։

Դօվգեալլօն հիւանդացաւ, կլինիկայ (հիւանդանոց) մտաւ և մեց այնտեղ եթէ չեմ սխալվում, մօտ երկու ամիս, այս պատճառաւ նա չկարողացաւ ստանալ նոյնպէս օժանդակութիւն։ Երրորդը մեզանից չարունակ առնվում էր մինչև վերջին ժամանակը և այսպէս հարկադրուեցաւ մնալ առաջին կուրսում երեք տարի՝ մէկ տարի որպէս ազատ լսող, իսկ երկու տարի որպէս ուսանող առաջին կուրսի։ Մի քանի ժամանակից յետոյ ես պատահում էի Դօվգեալօյին կամ հանդիպանում կամ փողոցներում։ Նա խնդրում էր ասել նորան որևիցէ գործի մասին, բայց այդպիսինը չգտայ ես նորա համար։ Վերջին անգամ նորան տեսայ օդոստոս ամսում և խորհուրդ տուի՝ գնալ խնդրել օժանդակութիւն այն յանձնաժողովի գումարից, որ իւրաքանչիւր տարի համալսարանի հիմնելու պատճառաւ ճաշերից մնում է։ Դօվգեալլօն պատասխանեց՝ «ինդրեցի, բայց մերժեցին»։ Նա խնդրեց փող և ինձանից 1 ռ. 50 կ. և առաւ։ Այս փողերից աւելի մի կոպեկ չունէր բայց յուսով էր սառնալու մէկ տեղից, բայց նա յուսով էր միայն և այս անգամ. ինչպէս և միշտ.

Սարդենպիտ ընդունվելու համար հարկաւոր է ստանալ որոշ թուանշաններ։ Միայն չքաւորութիւնը աչքի առաջ չեն ունենում։ Բայց թէ ինչպէս կարելի էր պարապել այն դրութեան մէջ, որպիսին էր Դօվգեալլօյինը։ (1)

Ա. Լ.

ԲՆՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ ՄԵՂԱՆՁՈՂՆԵՐ

Զգելով մի ընդհանուր հայեացք կովկասեան ցեղի պատկանեալ ազգերի վերայ, որ ամբողջ մարդկութեան սեռին աւելի ընտրեալներն են, թէ իրանց գոյնով և թէ բարեսեսիլ և զեղեցիկ կազմուածքով, գտնում ենք բաւականին մեծ տարբերութիւն նոյն իսկ այս ազգերի մէջ, որովհետև քննելով տեսնում ենք, որ աւելի բարեխառն կլիմայի տակի բնակիչները, ինչպիսիք են հիւսիսային երկիրներում տաճիկները և յոյները և Եւրոպայի մի մաս ժողովուրդները աւելի զեղեցիկ են, աւելի բարեկազմ և սպիտակ քան միւս ազգերը, չնայելով որ ընդհանուր առմամբ նմանեն իրար իրանց տիպով։ այս բնութեան մի առանձին շնորհքն է։

Բնութիւնը կարծես աւելի լիապէս է բաշխել իւր սիրելի շնորհքները կովկասաբնակ ազգերին, սրանցում գեղեցկութիւնը աւելի ընդհանրացած է և կարելի է ասել աւելի իւր կատարելութեանը հասած, պատմութիւնը խօսելով այս ազգերի քաջառողջութեան ուրախ և զուարթ կեանքի վերայ, աշուել է մանաւորապէս առանձինն գովեստներ նոցա սքանչելի դիւթիչ գեղեցկութեան մասին, սորանց աննման գեղեցկութիւնը երգել և գովաբանել են նաև անթիւ բանաստեղծներ և ուրիշ չատ չատերը աշխատել են երևակայելով նկարագրել այն հրաշագեղ և հուշակեալ պատկերները, որ արևելեան խորհրդաւոր և անմատչելի հարեմներում փակուած ամբողջ տիեզերքը հեռաքրքրում էին։

Այսօր ևս կովկասի գոյութիւնը ծանօթ է չատ ազգերին իւր հուշակեալ գեղեցկութեամբը։

Տփխիսը ևս կովկաս է, սա ևս միևնոյն երկնքի տակն է, արեգակը սորան ևս միևնոյն զօրութեամբ է ազդում, բնութիւնը իւր շնորհներից ոչ մինը չէ խնայած և սորան, բայց աւաղ, Տբփխիսը արդեամբ մեզ ոչինչ չէ ներկայացնում սիրելի, մեր նոր սերունդը մեզ մեր սուրբ համոզմանց մէջ թերահաւատացնում է, որովհետև մենք տեսնում ենք նորան փոխանակ քաջառողջ և կայտառ, հիւանդոտ և նիհար, փոխանակ կարմրագոյն և սպիտակ, դունաթափ և դեղնեալ, փոխանակ ուրախ և զուարթ, մաղձային և տխուր, վերջապէս մենք տեսնում ենք նորան իւր մատաղ հասակում հիւծեալ, կարկամած, խժռոտ դէմքով, մի խոր ծերութեան հասած։

Ինչ է այս ցաւալի երևոյթին պատճառը, ի՞նչ է սորա գաղտնիքը, ահա Տփխիսում տարածուած կարծիքները սորա մասին։

Խօսեցնելով Տփխիսի հասարակութեան մի մեծ մասը, մենք ընդունում ենք այս կարճ պատասխանը, Դա մեր խելքի բանը չէ, դա Աստուծոյ գիտնալիքն է, դա նախախնամութեան կամքն է, իսկ մի ուրիշ մասը դժգոհանալով ասում է։ Աստուած բարկացել է մեզ վերայ, Տփխիսի կլիման փոխուել է, Տփխիսում ալ կարելի չէ ապրել, որքան անտարբեր հայեացք է սա և որքան թիւր և անխորհուրդ կարծիքներ են սորանք, յայտնի երևում են։ Տփխիսը սորանից աւել գոհացուցիչ կերպով չէ կարող լեցունել մեր հետաքրքրութիւնը, դիմենք ուրիշի։

Երբ մենք կամենում ենք իմանալ և մի Եւրոպացիի կամ մի ուրիշ օտարականի կարծիքը, լսում ենք այս խորհրդածութիւնները։

Օտարականը հասնելով Տփխիս, առաջին անգամ տարակուսվում է, նա զինքը խաբուած է գտնում իւր համոզմանց մէջ. տեսնելով նոր սերունդը բոլորովին հակառակ պատկերի տակ, իսկ նորա այս կասկածը չուտ է փարատվում, երբ նա իւր ուշադրութիւնը դարձնելով և Տբփխիսի հին սերունդի վերայ, գտնում է նորան համապատասխան իւր երևակայածին. նա տեսնում է որ արդեան հին սերունդը իւր վիթխարի և յաղթանդամ կազմուածքով, իւր սիրելի և կենդանի պատկերով, իւր բնական և դիւրադարձ շարժմունքով, իւր ուրախ դէմքով, սուր և պարզ հայեացքով, իւր վեհ և համակրելի քալուածքով, արժան էր արդարև այդ սեռին գեղեցիկը համարուելու, նա տեսնում է նաև որ իգական հին սերունդը իւր բարձր և դիւրադէպ հասակով, իւր սիգաճեմ և նազելի գալուածքով, իւր շնորհալի և սքանչելի գծագրութեամբ, իւր ջինջ և ձգողական հայեացքով, իւր գողտրիկ ժպիտ դէմքով, զուարթ պատկերով, իւր հեշտ և հաճելի ձեւերով, արդարև ամեն տեղ կարող էր գտնել գեղեցկութեան դաբնին։

Բարականը գտնելով մի մեծ ճշմարտութիւնն իւր համոզմանց մէջ, քսկքսում է կրկին ուշի ուշով նկատել նոր սերունդը, նա այս անգամ համոզվում է, որ բնութիւնը և սորան բաշխել է իւր շնորհները, նա տեսնում է, որ և նոր սերունդը կրում է իւր մէջ գեղեցկութեան տիպը, նա բարեկազմ է, ունի նազլու գծագրութիւն, վերջապէս օտարականը չ'է գտնում և նոր սերունդում մի զգալի թերութիւն կատարելապէս գեղեցիկ չը լինելու համար, բայց միևնոյն անգամ գտնելով նոր սերունդը զուրկ գեղեցկութեան յատկացեալ շնորհներից, զուրկ քարշողական համակրութիւնից, տեսնելով նորան տխուր, թառամած, խժռոտ պատկերով և կիսակենդան, նա զարմանալով ասում է. այս երևոյթը ինձ համար անիմանալի է, ինձ համար մի գաղտնիք է։

Այժմ եթէ մենք ձգենք մի փոքր ակնարկ մեր նոր սերունդի վարած կեանքի վերայ, գուցէ կը գտրգենք օտարականի այդ գաղտնիքը։

Մենք տեսնելով յաճախ, այսօրուայ դեղեցկատեսիլ և առոյգ պատանին, երկու տարի վերջը թմրած և բոլորովին այլակերպած, այսօրուայ քաջառողջ երիտասարդը, վեց ամիս յետոյ, բոլորսիին կմախք դարձած և մահուան դուռը հասած, այսօրուայ հրեշտականման օրիորդը քիչ ժամանակից բոլորովին կերպարանափոխուած, չենք կարող անտարբերութեամբ նայել նորանց անբարեխառն ապրելու վերայ, որը պատճառում է այդ յանկարծակի փոփոխութիւնը։

Որովհետև երբ մենք տեսնում ենք մեր նոր սերունդի մէջ երիտասարդներ թմրած, նիհար, գիտենք որ նորանք անց են կացնում ամբողջ գիշերներ անքուն, անհանդիստ և տագնապի մէջ, պարապած այլ և այլ խաղերով, երբ մենք տեսնում ենք չատերը զանազան ցաւերի ենթարկուած կամ թշուառ կամ կենդանի մեռեալ դրութեան մէջ, գիտենք որ նոցանից ոմանք, անզգոյշ ապրի և ցուրտի դէմ, չարաչար կերպով ոգեղէն ըմպելիքներ էին գործածում իսկ ուրիշները առանց վախճանը մտածելու պիրենք տուած էին անսահման զեղխութեան և չարչրութեան . . . ։

Եթէ մենք տեսնում ենք իգական նոր սեռի զեղեցկութիւնը արատաւորած, գիտենք, որ նորա վերայ մեծ կերպով ազդեցներգործում են Եւրոպայից ապասորուած նորաձեւութիւնները, գիտենք որ ոմանք գերի եղած որ և է զարդերի, կորցնում են իրանց առողջութիւնը, ոմանք կրելով արուեստական գեղեցկութիւն, զրկվում են բնականից. ոմանք ընդունելով բոլորովին օտարոտի ձեւեր ապրելու ամեն միջոցներում, հեռանում են իսկականից, վերջապէս մենք նշմարում ենք, որ իգակէն նոր սերունդի վերայ տիրում է մի յուսահատ սրտմաշուք. տեսնելով աղքատ աղջկայ անկարելի ձգտումը դէպի հարուստ աղջիկը, սորանը դէպի բարձր կարգի աղջիկը և նոցա վերջինը դէպի յաւիտենական դժգոհութիւնը։

Այս ամենը շարելուց յետոյ աչքի առաջ ունենալով նոր սերունդի մի փոքր թիւը, որ ազատ ամեն ախտերից, կրում է իւր մէջ գեղեցկութիւն, շնորհ և քաջառողջութիւն ես վերջացնում եմ ասելով, որ բնութիւնը միշտ բաշխում է իւր սիրելի շնորհները Տփխիսին, իսկ նոր սերունդը մեղանչում է նորա դէմ։

Տաճկաստանցի
Ստեփան Թումայեանց

—Լսում ենք, որ Նորին Վեհափառութիւնը՝ Սրբազան Կաթողիկոսը մտադիր է նշանակելու վիճակային տեսուչներ, որոնց պարտքը պիտի լինի երբեմնապէս այցելութիւն անել բոլոր հայ ազգային հոգևոր դպրոցներին, բացի թեմականներից, և նոցա վիճակը դիտելու։

Նպատակն պիտի լինի բարեկարգութիւններ անելու այն դպրոցներում, որոնք կկարօտին նրանց։

—Հագուի գիւղից (Լոռու գաւառում) մեզ գրում են, որ այնտեղ կայ մի իմաստուն տիրացու, որ զանազան գուշակութիւններ է անում գիւղացւոց ֆհամար։ Այս տարի ևս նա գուշակել էր, թէ անցեալ յուլիսի 15-ին կարկուտ պէտք է գար։ Գիւղացիք վախենալով մի գուցէ կարկուտը ինչպէս նոցա դեռ չը հասած արտերը, որոշում են վաղօրօք կասել արտերը։ Արտերը կասում են, բայց կարկուտը չէ գալիս . . . ։

—Մշակի 32-ին ներքին լուրերի մէջ ի պատասխան մեր գրածի մի քանի հատուկտոր գերմանական տօկտորների դէմ. գրած է, որ «ոչ մի գերմանական դօկտոր մեզանում երբէք չէ ծեծել ուսուցչին, ոչ մի գերմանական դօկտոր ուսումնարանի փողերը չէ կերել, ոչ մի գերմանական դօկտոր ուսումնարան չէ քանդել։ «Մշակը ասում է, որ պատրաստ է երդուել անգամ, որ մեր ասածը սուտ է և մեզ ևս հրաւիրում է երդուել, որ մեր ասածը ճշմարիտ է։

Մշակը երդվում է, բայց մենք դարձեալ կպնդենք որ գիտենք մի գերմանական դօկտոր, որ մի ուսումնարան է քանդել, գիտենք մի գերմանական դօկտոր որ ուսանողական փողերը է կերել, գիտենք մի գերմանական դօկտոր, որ իբրև ձրի հոգաբարձու ոչինչ չէ արել, գիտենք մի Գերմանիայում ուսում առած իւրեան դօկտոր անուանող, որ ուսումնարանի համար թատրոնից ժողոված փողերը գերպանն է դրել։ գիտենք մի գերմանական դօկտոր, որ ուսումնարանի դէմ մեղանչել է և գիտենք մի գերմանիայում ուսում առած տեսուչ (թէ և ոչ դօկտոր) որ ուսուցիչ է ծեծել։ Մենք այս բոլորը գիտենք և խորհուրդ կտանք Մշակին չ'երդուել, որպէսզի երդմնազանց չի գտնուի։

(1) Ռուսիատատա պու իքի Հայ գրագիտաւոր, եանի Մեղու վէ Մշակ, տայիմա պիր պիրինէ գարշը եազմագտա իսէլէրտէ, տօղրուսու թէրտիյէ տայիրէսինտէն տիշարը չէգմագտա տէյիլտիրլէր։

ՄԱՀԻՑ ՂԱՋԷՐԱՆ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բէնճէմպիհ բաղարը՝ Ն. 41 Իպսի խանը

(1) Վերջին լրագիրները հաղորդում են, որ յիշեալ ուսանողը մեռել է խօլերայից։

Խմբ.